

Gemeente Nunspeet
t.a.v. dhr. D. Verheij
Postbus 79
8070 AB Nunspeet

Flora- en faunaquickscan voor de aanleg van 2 bergbezinkbassins in de wijken De Marsse - 't Hul te Nunspeet

door ir. Hans Hovens, Faunaconsult

Belfeld, 2 november 2012

Inleiding

Om de stankoverlast in de sloot ten noorden van de wijken De Marsse - 't Hul aan te pakken, wil de Gemeente Nunspeet twee bergbezinkbassins in Nunspeet laten aanleggen: één nabij de Beethovenlaan en één nabij de Oranjelaan. Na aanleg van de twee bergbezinkbassins zal op beide locaties de bestaande bovengrondse situatie weer worden hersteld (gazons). De Gemeente Nunspeet heeft Faunaconsult opdracht gegeven na te gaan welke effecten de voorgenomen inrichting zal hebben op de aanwezige natuurwaarden.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

1. algemene soorten (FF1);
2. overige soorten (FF2);
3. streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een

sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Omdat de bouwsector nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, moet er bij ruimtelijke ingrepen voor eventueel voorkomende verblijfplaatsen van beschermde soorten van de categorie overige soorten een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen ‘geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort’.

De categorie ‘streng beschermde soorten’ omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet en alle inheemse vogels. Voor de categorie ‘streng beschermde soorten’ wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt géén vrijstelling en moet dus altijd een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag voor streng beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie criteria moet worden voldaan.

In sommige gevallen gelden bovendien aanvullende toetsingscriteria. Als het gaat om een ontheffingaanvraag in het kader van

- bestendig beheer en onderhoud in landbouw of bosbouw, of
- bestendig gebruik, of
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling,

én het gaat om ‘streng beschermde soorten’ en/of vogelsoorten, dan wordt extra getoetst op het volgende criterium:

- 4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’.

Overige natuurwetgeving

In het bestemmingsplan zijn beide percelen momenteel bestemd als groen. Zoals gezegd, wordt na aanleg van de twee bergbezinkbassins op beide locaties de bestaande bovengrondse situatie weer hersteld. Om die reden, en omdat beide onderzoekslocaties in de bebouwde kom van Nunspeet liggen, kan veilig worden aangenomen dat er geen noemenswaardige effecten op beschermde natuurgebieden (EHS, Natura 2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten, Nationaal Landschap en Wetlands zijn te verwachten. De ligging van dergelijke beschermde natuurgebieden ten opzichte van de twee percelen wordt hier daarom niet in kaart gebracht.

Werkwijze

Op 31 oktober 2012 heeft Faunaconsult beide percelen in het bijzijn van Dirk Verheij (Gemeente Nunspeet) afgezocht naar beschermde dier- en plantensoorten. Daarbij werd tevens beoordeeld of de percelen geschikt waren als habitat voor beschermde diersoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën.

Beschrijving plangebied

Beide percelen zijn ingericht als gazon en grotendeels omringd door houtsingels. Het perceel aan de Oranjelaan is deels in gebruik als hondenuitlaatgebied, het perceel aan de Beethovenlaan als trapveldje. Op beide locaties zijn de gazons kort gemaaid en komen alleen algemene planten als madelief, paardenbloem en zachte ooievaarsbek voor. De houtsingels op het perceel nabij de Beethovenlaan bestaan uit boom- en struiksoorten als kardinaalsmuts, hondsroos, esdoorn, es, wilg, Gelderse roos en Spaanse aak. De houtsingels nabij de Oranjelaan bevatten boom- en struiksoorten als zomereik, Amerikaanse vogelkers, hultst, hazelaar en braam. Daarnaast bevinden zich op het gazon in het perceel aan de Oranjelaan enkele populieren. De omgeving rond beide percelen is ingericht als woonwijk, daarnaast grenzen beide percelen aan de (stank veroorzakende) sloot. Figuren 1 en 2 geven de ligging van de beide percelen weer.

Figuur 1. Het perceel nabij de Oranjelaan (rood omlijnd)

Figuur 2. Het perceel nabij de Beethovenlaan (rood omlijnd)

Bevindingen

In beide percelen bevinden zich geen beschermde plantensoorten of soorten van de Nederlandse Rode lijst. Omdat er geen water in de percelen aanwezig is, is het voorkomen van voortplantingswateren van beschermde amfibieën en vissen eveneens uitgesloten. Mogelijk zijn er wel holen van algemene zoogdieren en amfibieën aanwezig. De houtsingels rond beide percelen kunnen daarnaast dienen als vaste vliegroute voor verschillende vleermuissoorten. Holten die geschikt zijn om als vleermuisverblijf te dienen zijn afwezig. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Aardmuis (<i>Microtis agrestis</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

De houtsingels en populieren bevatten in het broedseizoen mogelijk nesten van algemeen voorkomende vogels, zoals de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten als merel, Turkse tortel en goudvink. Tijdens het veldbezoek werden bij de Oranjelaan ook boomkruiper en koolmees waargenomen. Deze soorten kunnen in de houtsingels bij de Oranjelaan broeden, maar niet in de daar aanwezige populieren (hierin zijn geen holten aanwezig). Jaarrond beschermde vogelnesten zijn op beide percelen afwezig.

Conclusies

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling

In het plangebied bevinden zich mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen beschermde diersoorten. Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie 'algemene soorten', bestaat ten behoeve van ruimtelijke ingrepen, een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft voor deze soorten daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Houtsingels: verwijderen buiten broedseizoen

De mogelijk in de houtsingels bij de Oranjelaan broedende koolmees en boomkruiper zijn vogelsoorten waarvan Dienst regelingen (2009¹) een omgevingsscan wenst. Dat houdt in dat aangetoond moet worden dat er voldoende nestgelegenheid voor deze soorten in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. Omdat de houtsingels bij de Oranjelaan intact worden gelaten (er zal ook niet in de wortelzone van de bomen in de houtsingels worden gegraven), wordt voorkomen dat er nesten van vogels worden verstoord of vernietigd, of eventueel aanwezige vliegroutes van vleermuizen worden verstoord of vernietigd.

De houtsingel aan de zuidwestzijde van het perceel aan de Beethovenlaan zal tijdelijk worden verwijderd. Door dit buiten de periode 15 maart – 15 juli te doen, wordt voorkomen dat daarbij bewoonde vogelnesten worden vernietigd. Omdat de overige houtsingels op het perceel blijven behouden, blijft er altijd voldoende geleiding voor vleermuizen aanwezig en gaat er dus geen vleermuisvliegroute verloren. Omdat de houtsingel weer wordt hersteld, wordt de bestaande vleermuishabitat weer volledig hersteld.

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

¹ Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.